

[Kaj Hansen]

(Beslutningsforslag nr. B 3).

Jeg skal i øvrigt henvise til de bemærkninger, der ledsager forslaget.

Jens Møller (KrF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om en forbedret dyrtidsregulering.

(Beslutningsforslag nr. B 4).

Jeg skal i øvrigt henvise til de bemærkninger, der ledsager forslaget.

Kaj Hansen (DKP):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning vedr. lejeloven og lov om midlertidig regulering af boligforholdene.

(Beslutningsforslag nr. B 5).

Jeg skal i øvrigt henvise til de fyldige bemærkninger, der ledsager forslaget.

Glistrup (FP):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om EF-Parlamentets hjemsted.

(Beslutningsforslag nr. B 6).

Jeg skal henvise til forslagets tekst og de bemærkninger, som ledsager det.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om midlertidigt investeringsfradrag for maskiner, inventar og lignende driftsmidler. (Forlængelse af loven for 1979 og 1980).

(Lovforslag nr. L 8. Fremsat 4/10 78).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Møller Andersen (S):

Regeringen agter som bekendt ved en række lovkomplekser at justere den økonomiske politik for den kommende tid. Den gennemførte momsforhøjelse, ændringerne i udskriv-

ningsloven, besparelserne på finansloven for 1979 og følgende år samt dette lovforslag er ingredienser i lovebuketten.

Ved septemberforliget i 1975 gennemførtes regler, der gav mulighed for investeringsfradrag på 20 pct. i den skattepligtige indkomst for investeringer foretaget i maskiner, inventar og andre driftsmidler. Ordningen, der oprindeligt var tænkt gældende for 1976, blev i øvrigt uændret forlænget ved augustforligene i 1976 og 1977, idet fradragprocenten dog blev nedsat fra 20 til 10.

Det fremsatte lovforslag forlænger den gældende ordning til også at omfatte investeringer, der foretages i 1979 og 1980. Der må gøre sig visse betænkeligheder gældende ved at gøre en i sit oprindelige sigte midlertidig lov længerevarende. Trods dette håber socialdemokratiet, at erhvervslivet, der ved denne lovs forlængelse i endnu to år får ekstraordinært gode afskrivningsmuligheder, vil anvende disse muligheder til at foretage sådanne forøgede investeringer, at antallet af arbejdspladser i landet også ad denne vej kan blive forøget.

Socialdemokratiet kan anbefale det foreliggende lovforslag.

Ove Jensen (FP):

Skatteministerens første lovforslag i den nye samling blev behandlet i fredags og går ud på en helt meningsløs forhøjelse af indkomstskattetrykket med 1,2 mia kr.

Skatteministerens andet lovforslag, som vi nu behandler, har et helt andet sigte, idet det indebærer, at der i de næste to år skal smides 950 mill. kr. ud i den blå luft. De to lovforslag er typiske for den politik, som er blevet ført i mange år, og som har ført os så langt ud i uføret. Først forhøjer man skatterne, og det, der ikke ædes op af administration, deler man ud igen i form af nogle ligegyldige tilskud, der ikke hjælper noget som helst.

Det her foreliggende forslag vil i mange tilfælde føre til fejlinvesteringer og unødvendige investeringer, fordi virksomhederne ser sådan på det, at når nu folkettingen ikke er klogere, end at det vedtager den slags tåbelige love, ja, så er man simpelt hen nødt til at benytte disse love for at klare sig i konkurrencen, også selv om virksomhederne udmærket er klar over, at de via skattebilletten

[Ove Jensen]

selv kommer til at betale pengene tilbage igen.

Forslaget her er et typisk erhvervstilskuds-forslag, og alle erhvervstilskud er tåbelige, fordi de samme tilskud over skatterne skal betales tilbage igen af erhvervene. Der er nu engang ikke andre steder at hente pengene.

Forslaget vil medvirke til at forværre det største problem, vi står med, det alt for høje omkostningsniveau, og derfor vil fremskridts-partiet naturligtvis stemme imod forslaget.

Jeppe Kristensen (V):

Forslaget om ændring af den gældende lov om investeringsfradrag for maskiner, inventar og driftsmidler går i sin korthed ud på, at årstallet 1978 ændres til 1980. Det kan vi tilslutte os.

Jeg vil gerne sige for venstres vedkommende, at vi var medvirkende til, at vi fik denne lov gennemført i 1975. Dengang var investeringsfradraget på 20 pct; det blev sænket til 10 pct. i 1976, og dér er det i dag. Forudsætningerne dengang var jo, at man ønskede at støtte erhvervslivet og man ønskede at få beskæftigelsesforholdene i Danmark forbedret. Vi havde håbet på, selvfølgelig, at vilkårene var blevet bedre i dag, men vi må notere os, at det er de ikke, og derfor må det være naturligt, at man fortsætter med denne lovgivning.

Vi har jo en afskrivningslov vedrørende maskiner og inventar m.v., som kører på saldoværdiprincippet, og det investeringsfradrag, som man nu har mulighed for at benytte sammen med den, giver bedre afskrivningsbetingelser i en inflationstid, hvor man egentlig burde kunne afskrive på genanskaffelsesværdien af det maskineri, inventar osv., som skal ind i virksomheden.

Jeg vil gerne føje til, at hvis man går til lande, som vi konkurrerer direkte med, bl.a. Holland, så vil man finde, at de har en lignende lovgivning som den foreliggende, men de prøver på at udnytte den på den måde, at den virker som et konjunkturinstrument, hvor man sætter procentsatsen lidt op eller lidt ned, afhængigt af, om man ønsker at fremme investeringer eller det modsatte i erhvervslivet.

Vi kan støtte lovforslaget og håber på en hurtig og velvillig gang gennem tinget.

Hagen Hagensen (KF):

Jeg er glad for at gå på talerstolen i dag, i modsætning til, hvad jeg var forleden dag, for her foreligger et forslag fra regeringen, som jeg fuldt ud kan give min støtte.

Jeg vil gerne sige om det lille lovforslag, at egentlig kunne vi godt ønske, at man vendte tilbage til 20 pct. i stedet for de 10 pct., der er gældende. Men i hvert fald viser dette, at regeringen har en vilje til – hvad jeg synes det er rigtigt at have – at søge at fremme beskæftigelsen og støtte det erhvervsliv, der skal sørge for, at beskæftigelsen holdes i gang.

Der har været, kan jeg forstå, lidt forskellig bedømmelse af det. Vi har hørt det ene regeringsparti sige, at man finder det betænkeligt at gøre en sådan lovgivning længerevarende. På den anden side fremgår det af bemærkningerne til lovforslaget, at det er betænkeligt helt at opgive den lovgivning, vi her behandler. Jeg vil for mit vedkommende sige, at jeg var særdeles glad for at høre, hvad venstres ordfører sagde om disse forhold, idet der ganske givet er en grund til, at man forlænger denne lovgivning. Jeg tror på, at de penge, der kan være tale om at man måske kommer til at miste i skatteprovenu, mangefold kommer tilbage i form af en øget beskæftigelse. I realiteten bliver det altså et gode for alle, og derfor tror jeg, man skal fortsætte ad denne vej.

Villy Jørgensen (CD):

Centrum-demokraterne har medvirket ved indførelsen af denne lov om investeringsfradrag i 1975, og vi har stemt for dens forlængelse i 1976 og i 1977. Vi finder, at det fortsat er en god idé at tilskynde til investeringer i maskiner og andre driftsmidler, der kan fremme produktion og beskæftigelse, og vi kan derfor stemme for en forlængelse af denne lov, så den også kommer til at gælde i 1979 og 1980. Vi vil altså gerne tilsige vor medvirken til en velvillig og hurtig behandling.

Ole Olsen (SF):

I forbindelse med dette lovforslag fik vi at vide af den socialdemokratiske ordfører, at det var en lov, som ville give flere arbejdspladser. Et ejendommeligt udsagn fra det parti, der mange gange har været klar over,

[Ole Olsen]

at i dag i en krisesituation vil flere investeringer temmelig automatisk være investeringer, som sparer arbejdskraft. Dette synspunkt plejer socialdemokratiet godt at kunne acceptere, men pludselig i dag – fordi det passer bedre sammen med samarbejdet med venstre – sluger man dette udsagn fuldstændig råt, og vi får at vide, at dette er en lov, som vil fremme beskæftigelsen. Det er ikke en lov, der vil fremme beskæftigelsen, det er en lov, som vil skabe forøget arbejdsløshed, og jeg forstår ikke, at det socialdemokratiske parti kan gå ind for et sådant lovforslag.

Indkomstskatterne skal forhøjes i forhold til finanslovsforslaget – det fremgår af det forslag, regeringen lagde frem for nylig. I forbindelse med det foreliggende lovforslag kan man altså godt finde ud af at hjælpe erhvervslivet, men samtidig skal man altså have forøget de skatter, som den almindelige lønmodtager skal betale. Jeg synes, det er to ting, som socialdemokraterne skulle holde op mod hinanden, men det er åbenbart sådan, at fordi man er gået i regeringssamarbejde med venstre, så skal socialdemokraterne holde totalt udsalg på alle punkter.

Socialistisk folkeparti er imod fradrag af hensyn til en skattereform. Socialdemokratiet lagde et forslag til skattereform frem i sidste samling. Bevares, det kunne kritiseres, men der var dog visse perspektiver i dette forslag. Et af de dårligste punkter i skattereformforslagene var, at man fjernede lønmodtagernes fradrag, men man fjernede slet, slet ikke i samme omfang erhvervslivets fradrag. Men det er åbenbart noget, der i højeste grad skal være sådan. Det eneste, der bliver tilovers af regeringens skattereform, er simpelt hen, at lønmodtagerne må betale, og at erhvervslivet skal forgyldes både det ene og det andet sted.

Det er ikke bare sådan, at vi synes, erhvervsstøtten i dag er for høj; vi synes i høj grad også, at den er forkeret anvendt. Der er jo tale om milliardbeløb, og kunne man finde på at bruge de samme milliarder på en fornuftig måde for at skabe beskæftigelse, for at klare betalingsbalancesituationen, ja, så skulle SF da gerne være med.

Jeg må henstille til regeringen at se på erhvervsstøtteordningerne som en helhed og forsøge at komme frem med lovforslag, som bevirker, at disse store erhvervstilskud i hvert tilfælde bliver givet på en måde, som gavner

både beskæftigelsen og betalingsbalancesituationen. Det sker ikke i dag.

Jeg synes, det socialdemokratiske skattereformforslag bliver mere og mere fjernet, jo længere den nuværende regering får lov til at sidde. Jeg synes, socialdemokratiet skulle begynde at spekulere på, om de af hensyn til næste valg virkelig finder, at de kan lægge rygstykker til dette her.

Kaj Hansen (DKP):

Den filosofi, der ligger bag dette forslag, går jo ud på, at jo flere tilskud man giver til erhvervslivet, jo flere arbejdspladser bliver der. Den holder jo ikke. Man kan bare se på udviklingen igennem de senere år, hvor der gives stadig større og større tilskud til erhvervslivet – med en stadig stigende arbejdsløshed.

Hvis man har en lille smule kendskab til erhvervslivet, så ved man, at det er ordrer, det drejer sig om. Det er ikke et spørgsmål om investeringer, der piner virksomhederne. De virksomheder, som har en god ordrebog, og de virksomheder, som er i stand til at sælge deres produkter, køber de maskiner, de har brug for, uanset om de får den 10 pct.s godtgørelse. Sådan er det jo. Men det er da klart, at hvis de absolut af staten yderligere skal have forøret disse 10 pct., så er der vel ikke mange, der siger nej til det.

Ifølge bemærkningerne til lovforslaget er det sådan, at der bliver et provenutab på 950 mill. kr., og heraf falder de 300 mill. kr. på kommunerne. Nu kan vi altså se, hvad der er linjen i regeringens politik, det er ikke svært at få øje på. Man strammer den personlige beskatning, man ændrer reglerne, og de 1,2-1,3 mia kr., der kommer ind yderligere igennem personbeskatningen, skal så bruges til yderligere erhvervstilskud. Heri indgår denne lov med et provenutab på 950 mill. kr. Jeg synes, tendensen er ganske klar i regeringens politik, men den er beklagelig, og jeg er meget enig med ordføreren for SF, hr. Ole Olsen, der siger, at det er fabelagtigt, at socialdemokratiet og den socialdemokratiske gruppe kan blive ved med at lægge ryg til en sådan politik.

For en ordens skyld skal jeg sige, at vi vil modsætte os gennemførelsen af dette lovforslag, og vi vil også stemme imod det, når den tid kommer.

[Bernhard Baunsgaard]

Bernhard Baunsgaard (RV):

Det ser jo ud til, at regeringen kan få et komfortabelt flertal for dette lovforslag, men det er jo heller ikke noget, regeringen selv har fundet på – og det er måske grunden – det er jo bare en fortsættelse af den gældende lov. Det radikale venstre vil støtte en fortsættelse af denne lov.

Honoré (KrF):

Kristeligt folkeparti var i sin tid med til at indføre denne lov om midlertidigt investeringsfradrag, og vi vil også være med til at forlænge denne lov.

Vi vil dog rejse det spørgsmål, om denne lov kan få en u hensigtsmæssig bivirkning, om der findes skønmæssige beregninger af, hvorvidt denne lov medfører en merimport af unødvendige maskiner, især når ordningen er tidsbegrænset, så at folk skynder sig at købe maskiner, inden loven udløber. Jeg vil bede skatte- og afgiftsministeren udtale sig om dette spørgsmål, hvis han har en mening om det nu. Hvis ikke, er det et spørgsmål, vi vil rejse i udvalget.

Flygaard (DR):

Retsforbundet kan ikke medvirke til gennemførelsen af det foreliggende lovforslag. Lovforslaget er efter vor opfattelse udtryk for en tilskudspolitik, som bryder med princippet om, at det er omkostningerne fordelt over en årrække, man skal kunne trække fra.

Genanskaffelsesprincippet, som er blevet nævnt her i debatten, kan vel ikke administreres, men det kan derimod loven om henlæggelse til investeringsfond, der ikke indeholder det tilskudselement, som det foreliggende lovforslag er udtryk for.

Retsforbundet kan som nævnt ikke medvirke til gennemførelsen af det foreliggende lovforslag.

Waldorff (VS):

Her har vi så det første eksempel på, hvad det er for nogle ting, SV-regeringen vil bruge penge til, når man, som man gør, forringer lønarbejdernes vilkår. Mens de offentligt ansatte og i en vis udstrækning privat ansatte lønarbejdere må se frem til lønforringelser, reallønsforringelser på op imod 4 pct. i det kommende år, så ser vi her et eksempel på forøring af milliardtilskud til kapitalen.

Den reallønsforringelse, som lønarbejderne udsættes for, går direkte til en forøgelse af profitterne. Der er ikke tale om noget som helst andet, og det er det, som dette forslag handler om. Det ser ikke særlig pænt ud at fremsætte forslag fra regeringens side, hvor man direkte skriver, at man vil forøge profitterne – det ser bedre ud med camouflerende betegnelser som midlertidigt investeringsfradrag – men det er selvfølgelig det, det handler om.

Et forslag som dette kan kritiseres ud fra to synsvinkler. Det kan kritiseres fra en socialistisk synsvinkel, hvor man må sige, at fra arbejderklassens synspunkt kan der aldrig nogen sinde argumenteres for fornuften i at give kapitaltilskud. Enhver konsolidering af kapitalismen er en konsolidering af en samfundsform, som hviler på udbytning af lønarbejderne. Enhver støtte til det kriseramte erhvervsliv er en accept af, at lønarbejderne skal betale krisens omkostninger. I stedet må arbejderklassen selvfølgelig kræve radikale løsninger, som på kort sigt fastholder de indvundne resultater, og som på lang sigt skaber grundlaget for et andet samfund.

Men man kan også kritisere forslaget ud fra andre forudsætninger, nemlig ud fra de forudsætninger, som ligger i den socialdemokratiske og den borgerlige krisepolitik. Det påskud, man bruger, er, at det skal skabe flere arbejdspladser. Den socialdemokratiske filosofi er jo, at hvis arbejderne skal have det godt, så er det nødvendigt, at virksomhederne har det godt. Hvordan ligger det så med den påstand? Forslaget vil kun i yderst begrænset omfang føre til større investeringer. Det er ikke noget, jeg finder på. Det er noget, som det økonomiske sekretariat skrev, da det samme forslag var fremme sidste år. Det økonomiske sekretariat konstaterede en begrænset virkning i form af øgede investeringer og mente, at tilskuddet formentlig ville blive omsat i en sænkning af omkostningsniveauet. Det er selvfølgelig den ene mulighed. Den anden mulighed er slet og ret højere profitter.

Men dersom man siger, det muligvis går til en sænkning af omkostningsniveauet, så betyder det kun noget for eksporterhvervene eller betalingsbalanceerhvervene, og her med den virkning, at man er med til at øge andre landes erhvervslivs pres mod deres respektive regeringer for at få gennemført de samme

[Waldorff]

ordninger. Det er det, der foregår internationalt i øjeblikket, og ved at arbejdernes partier eller et enkelt af dem støtter sådan en udvikling, så støtter man en udvikling, hvor forskellige landes arbejderklasser ligger og konkurrerer med hinanden om, hvem der kan underbyde hinanden. Selvfølgelig til skade for dem selv og til gavn for de respektive nationale kapitaler.

Jeg vil ikke lige så skråsikkert som det økonomiske sekretariat udelukke, at der kan være tale om en vis forøgelse af investeringerne, når man giver en sådan foræring i form af et 10 pct.s investeringsfradrag, men hvis det sker, så vil det selvfølgelig ske med kapitalistisk fornuft – ellers er der ikke nogen, der bruger det – og det vil sige, at de tilskud, der kommer her, bliver brugt til arbejdskraftbesparende investeringer. Det betyder bortrationalisering af arbejdspladser slet og ret. Det er altså en sikker konsekvens. Den eneste helt sikre konsekvens, man kan pege på af dette forslag, er, at socialdemokratiet og de borgerlige partier – der er jo fed opbakning bag det her – henter skattepenge hos arbejderne og giver dem til virksomhedernes ejere, og to virkninger er sikre: for det første rationalisering og yderligere arbejdsløshed, for det andet højere aktieudbytter og højere bestyrelseshonorarer.

Man kunne måske tænke, at sådanne højere udbytter, højere profiler ville føre til andre geninvesteringer, det er ikke utænkeligt; vi ved også, hvor de falder: det er de uproductive, de spekulative investeringer i jord og fast ejendom, som kaster langt de højeste profiler af sig.

Til sidst lidt om, hvor meget det koster. Det ser ud til, at alle ordførerne bare har taget skatteministerens tal til sig. Da forslaget var fremme første gang sidste år fra den borgerlige blok, anslog den daværende skatteminister, at det kostede 770 mill. kr. pr. år. Så blev der lavet forlig mellem de borgerlige og socialdemokratiet, og så kostede det pludselig kun 275 mill. kr. I år er beløbet steget noget, men der er jo stadig væk et stykke vej op til den ene milliard kr., som stadig væk er det mest sandsynlige provenutab som følge af dette forslag – pr. år, vel at mærke.

Ministeren for skatter og afgifter (Anders Andersen):

Jeg takker for den brede tilslutning, der er til forslaget, og jeg tager det som udtryk for, at der her i folketinget er et flertal, der har den opfattelse, at skal vi nå til en bekæmpelse af arbejdsløsheden, så er en af forudsætningerne, at der bliver mere effektivitet, mere gang i erhvervslivet. Forslaget her er et led i den erhvervsvenlige politik, som regeringen ønsker at føre ud fra et beskæftigelsesmæssigt og eksportmæssigt hensyn.

Hr. Honoré spurgte, om støtten, altså 10 pct.s fradraget, kunne have skadelige bivirkninger med hensyn til import af maskiner. Må jeg sige til hr. Honoré, at det kan selvfølgelig altid være svært at gøre op, om det er skadeligt, at man importerer maskiner – hvis ikke man selv fremstiller dem her i landet – og derved forbedrer produktionsmulighederne og beskæftigelsesmulighederne. Jeg vil nok sige, at effekten over for beskæftigelsesmulighederne og produktionsmulighederne opvejer risikoen for skadelige bivirkninger. Efter min vurdering vil den positive islæt være det fremherskende i forbindelse med forslaget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om påligningen af indkomst- og formueskat til staten. (Den skattemæssige behandling af tilskud til konsumfiskeindustrien m. v.)

(Lovforslag nr. L 9. Fremsat 4/10 78).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling